

Ψηλόλιγνη ἦταν ὡς τὸ κορμὶ καὶ ἀσπρονδερὴ ὡς τὰ κάλλη, εἶχε τὰ μάτια σὰν ἐλαῖες, τὰ φρύδια σὰ γαιτάνι (ἐκ μοιρολ.) Μάν. — Ποίημ.

Τ' ἀσπροδερό περιγιάλι τῶν βράχων

ΚΠαλαμ. ἐνθ' ἀν. Συνών. ἀσπρᾶτος 1, ἀσπρειδής, ἀσπρέλλικος, ἀσπρίάρις 1, *ἀσπρινιάτος, ἀσπρουλόος, ἀσπρωτός. 2) Τὸ θηλ. ἀσπρονδέρα οὐσ., χῶμα ἰσχυρὰ ὑπολεύκου χρώματος Λεξ. Δημητρ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀσπρογῆ.

ἀσπρειδής ἐπιθ. Πόντ. Οὐδ. ἀσπρειδὶν Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἐπιθ. ἀσπροειδής.

Ἀσπρειδερός 1, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἀν.: Τὰ μαλλία τ' ἀσπριδιά εἶναι Τραπ.

ἀσπρέλλικος ἐπιθ. ΚΘεοτόκ. Βιργ. Γεωργ. 54.

Ἐκ τοῦ ἀσπρέλλικο οὐδ. τοῦ ἀμαρτ. ἐπιθ. ἀσπρέλλης.

Ἀσπρειδερός 1, ὁ ἰδ.: Ἀσπρέλλικες πρωιμαῖες.

ἀσπρένω Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀσπρένω Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἀσπρέν-νον Λυκ. (Λιβύσσο.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄσπρος.

Λευκαίνω ἐνθ' ἀν. Καὶ ἀμτβ. γίνομαι λευκὸς ἐνθ' ἀν.: Ἐσπρυνεν ἡ χροά τ' (ἡ χροιά του) Τραπ. Ἐσπρυναν τὰ μαλλία μ' αὐτόθ. Ἐσὺ πα θὰ γίνεσαι καὶ καλὸν νυφόπον θὰ γίνεσαι, ἄμαν ἀστ' ἀσπρύν' τ' ἐμὸν ἡ καρδιά κ' ὕστερα (ἐνν. ἀφ' οὗ γηράσω) Πόντ. Ἡ γενειάδα ἔσπρυνε αὐτόθ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀσπρίζω Α 1.

ἀσπριᾶ ἡ, πολλαχ. ἀσπρία Ζάκ. ἀσπριγιά Κρήτ. Πόντ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄσπρος. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ. Ὁ τύπ ἀσπριγιά καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. Δ 905 (ἐκδ. ΣΞανθοῦδ.)

1) Λευκότης ἐνθ' ἀν.: Ἡ ἀσπρία τοῦ τοίχου-τοῦ προσώπου-τοῦ ρούχου κττ. πολλαχ. || Φρ. Ἡ ἀσπρία τὸν ξεπῆρε. (ἐπὶ μελαχρινοῦ κατ' ἀντίφρ.) Χίος Μὰ τέτοια ἀσπριὰν ποῦ τὴν ἔχει! αὐτόθ. || Ἀσμ.

Ἐχεις τοῦ ἡλίου τοὺς ἀσπριές, τοῦ φεγγαριοῦ τὸ ρέγκι Πελοπν. Ἡ σημ. καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. ἐνθ' ἀν. «νὰ ῥθῃ ὡς τὴν πρώτην τ' ἀσπριγιά. νὰ ῥθῃ ὡς τὰ πρῶτα κάλλη». Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀσπράδα 1. 2) Λευκὴ γῆ, λευκὸν χῶμα Πελοπν. (Σουδεν. Συκεὰ Κορινθ. Φεν. κ.ά.): Εἶναι ἀσπρία τὸ χωράφι Φεν. Τώρα τ' ἀσπρίζουμε μ' ἀσπρία τ' ἀλώνια Συκεὰ Κορινθ. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Κορινθ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) — Λεξ. Βλαστ. 379, ὑπὸ δὲ τὸν τύπ. Ἀσπριές Πάρ.

ἀσπριαρῆ ἡ, ἀμάρτ. ἀσπριάρια Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀσπριάρης.

Ποσότης ὄση χωρεῖ εἰς ἐν ἀσπράρ' (ἰδ. ἀσπριάρης 2).

ἀσπριάρης ἐπιθ. ἀμάρτ. ἀσπριάρης Πόντ. (Ἀμισ.) Οὐδ. ἀσπράρ' Πόντ. (Σάντ.) ἀσπριάρ'κον Πόντ. (Ἀμισ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄσπρος καὶ τῆς καταλ. -ιάρης.

1) Ὑπόλευκος ἐνθ' ἀν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀσπρειδερός 1. 2) Οὐδ. οὐσ., λαγύνιον εὐρύστομον πρὸς ἐναπόθεσιν τροφίμων Πόντ. (Σάντ.)

***ἀσπριαρόπουλλο** τό, ἀσπριάρ'κον Πόντ. (Σάντ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀσπράρ' οὐδ. τοῦ ἐπιθ. ἀσπριάρης.

Μικρὸν λαγύνιον εὐρύστομον πρὸς ἐναπόθεσιν τροφίμων.

ἀσπρίδα ἡ, Πόντ. (Ὁφ. Σαράχ. Σεμέν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄσπρος καὶ τῆς καταλ. -ίδα.

1) Λευκότης Πόντ. (Σεμέν.) Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀσπράδα 1. 2) Τὸ λεύκωμα τοῦ φ'οῦ Πόντ. (Ὁφ. Σαράχ.) Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀσπράδι 2.

ἀσπρίδι τό, Κύθηρ. ἀσπρίδ' Στερελλ. (Δεσφίν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄσπρος καὶ τῆς καταλ. -ίδι.

1) Λευκὸν σημεῖον Κύθηρ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀσπράδι 1. 2) Τὸ λεύκωμα τοῦ φ'οῦ Στερελλ. (Δεσφίν.) Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀσπράδι 2.

ἀπριδίτσα ἡ, Σκόπ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀσπρίδα καὶ τῆς καταλ. -ίτσα.

Εἶδος λευκῆς σταφυλῆς: Ἀσπριδίτσα ἀρύλλον?

ἀσπρίζω κοιν. καὶ Καπ. (Ἀραβάν.) Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ.) ἀσπρίζω Ἀπουλ. ἀσπρίντζω Πάτμ. Σίφν. ἀσπρίζον βόρ. ἰδιώμ. καὶ Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Κονίστρ. Κύμ.) Πελοπν. (Μάν.) ἀσπρίζον πολλαχ. βορ. ἰδιώμ. ὀσπρίζ-ζω Κάλυμν. ἀσπριῶ Σύμ.

Τὸ μεσν. ἀσπρίζω.

Α) Μετβ. 1) Λευκαίνω ἐνθ' ἀν.: Ἐτριψα καὶ ἄσπρισα τὸ πάτωμα. Ἀσπρίζω τ' ἀμύγδαλα-τὸ κερί κοιν. Ἐσπριξα τὰ σανίδά Ὁφ. Ἡ στάχτη ἀσπρίζει τ' ἀδόδια (τὰ δόντια) Κρήτ. || Φρ. Ἀσπρίζω τὸ τοικάλι (ἐπαλείφω ἀπὸ τοῦ λευκοῦ χρώματος μετὰ τὴν πρώτην ὀπτησιν) Σίφν. Ἀσπρίζω τὸ βούτυρο (τὸ δουλεύω ὥστε νὰ γίνῃ λευκὸν) Ἀθῆν. κ.ά. Τ' ἄσπρισε τὰ γένεια του ὁ αἰς Νικόλας (ἐχίονισε ὁ Δεκέμβριος) Ἡπ. Τ' ἄσπρισε τὰ γένεια του ὁ Φλεβάρης (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Εὐβ. Ὁ ταρσανᾶς καὶ τὸ χτήριο ἀσπρίζον δὲ γένεια (αἱ οἰκοδομαὶ συνεπάγονται μεγάλας φροντίδας) Θήρ. (Ὁῖα) Γυρεῦ' ν' ἀσπρίσ' τοὺν Ἀράπ' (ματαιοπονεῖ) Σάμ. Ἀσπρίζω τὸν δεῖνα (ψηφίζω ὑπὲρ αὐτοῦ) σύνηθ. Τ' ἄσπρισε (κατ' ἀντίφρ. ἐπαίσχυντα ἔπραξε) Λεξ. Αἰν. Τώρα τ' ἀσπρίσαμε (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Πελοπν. (Κάμπος Λακων.) Καὶ ἀμτβ. γίνομαι λευκός, λευκαίνομαι ἐνθ' ἀν.: Τὰ ροῦχα ἀσπρίζουνε μόνο ὡς τὴν μπουγάδα. Ὅποιος κάθεται ὅλο μέσα ἀσπρίζει κοιν. || Φρ. Ἀσπρισε τὸ μάτι μου (βαρέθηκα) πολλαχ. Ἀσπρισαν τὰ μάτια μ' (ἐφοβήθηκα πολὺ) Λέσβ. Ἀσπρίζει ὁ φούρνος (γίνεται καλὸς διὰ τὸ φούρνισμα) Πελοπν. (Ἀνδρίτσ. Κορινθ. Παπτούλ.) || Γνωμ. Ὁπου μαῦρος γεννεῖται ποτέ του δὲν ἀσπρίζει Ζάκ. || Αἰνιγμ. Τὰ βουνὰ ἀσπρίσανε, τὰ δυὸ τρία γινήκανε (ὁ γέρον) σύνηθ. Συνών. ἀσπρένω, *ἀσπρινιάζω. **β)** Ἀποχρωματίζω κοιν.: Τὰ σκοῦρα ροῦχα τ' ἀσπρίζει ἡ μπουγάδα. Πονκάμισο ἀσπρισμένο. Τέντια ἀσπρισμένη. Καὶ ἀμτβ. ἀποβάλλω τὸ χρῶμα, ἀποχρωματίζομαι κοιν.: Τὸ πονκάμισο ἄσπρισε ἀπὸ τὴν μπουγάδα κοιν. Ἡ τέντια μου ἄσπρισε ἀπὸ τὸν ἥλιο Λεξ. Δημητρ. Συνών. ἀσπρογανιάζω 2, ἀσπροθωριάζω, ἀσπροθωρίζω, ξασπρίζω, ξεθωριάζω, ξεθωρίζω. 2) Ἐπιχρίω δι' ἀβεστοκονιάματος, ἀβεστοώνω κοιν.: Ἀσπρίζω τὸν τοῖχο-τὴν αὐλή-τὴ μάντρα-τὸ σπίτι-τὸ χαγιάτι κττ. Κουζίνα ἀσπρισμένη. Συνών. ἀλείφω Α 3, ἀβεστοώνω 1, ἀσπρογανιάζω, γαλαχτίζω, χρίω.

Β) Ἀμτβ. 1) Λευκαίνομαι τὴν κόμην, πολιοῦμαι ἐνθ' ἀν.: Ἀπὸ τὰ βάσανα ἄσπρισε πρὶν νὰ ῥθῇ ἡ ὥρα του κοιν. Ἐσπριξε ὁ πρόσσωπος αἰ' (τὸ γένειον καὶ ὁ μύσταξ αὐτοῦ) Ὁφ. || Φρ. Ἀσπρίσανε τὰ μαλλιά του καὶ νοῦ δὲν ἔβαλε κοιν. Ν' ἀσπρίσης καὶ νὰ γεράσης μὲ τὰ παιδιὰ σου! (εὐχὴ κατὰ τὴν ἀγορὰν οἴκου) Ἀθῆν. Ν' ἀσπρίσης σὰν τ' βαμπακῆ, σὰν τ' ζαρκαδιοῦ τ'ν οὐρά! (εὐχὴ) Στερελλ. (Αἰτωλ.) || Ἀσμ.

Νὰ ζήσης χρόνους ἱκατὸ καὶ νὰ τοὺς ἀπριάσης,

ν' ἀσπρίσης σὰν τοὺν Ἐλυμνον, σὰν τ' ἄσπρου πιρισιτέρι Μακεδ. (Σιάτ.)

